

ПСИХОЛОГІЧНІ НАРАТИВИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ВІЗУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ: СЕМІОТИЧНІ ТА КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ

У сучасному медійному середовищі психологічний наратив виконує важливу комунікативну, когнітивну та соціокультурну функцію, забезпечуючи репрезентацію внутрішнього досвіду, ціннісних орієнтацій і стратегій поведінки людини у мультимодальному форматі. Його інтеграція у візуальний простір медіадискурсу здійснюється шляхом інтермедіальності, трансеміотичної адаптації та когнітивної візуалізації. Це дозволяє трансформувати складні психологічні концепти у форми, зрозумілі масовому реципієнтові, а також сприяє формуванню нових способів сприйняття і взаємодії зі змістом.

Медіадискурс, як соціосеміотичний простір, забезпечує передачу психологічних знань через екранні адаптації, візуальні цитати, інфографіку, ілюстрації, анімації, меми, мультимедійні лекції та інтерактивні платформи. Такі засоби підвищують залученість аудиторії, розширюючи межі наукової комунікації. Візуальні методи у психологічних наративах стають не лише інструментом ілюстрації, але й засобом пізнання, оскільки активізують емоційне та когнітивне співпереживання (Reavey, 2020), водночас такі наративи характеризуються терапевтичним потенціалом та здатністю зменшувати психологічну напругу та стимулювати емпатію (Mataram, 2020).

Психологічний наратив у візуальному медіадискурсі функціонує не лише як засіб популяризації знань, але й як інструмент соціального впливу, спрямований на нормалізацію дискурсу ментального здоров'я та особистісного саморозвитку. Процес саморозвитку індивіда реалізується у контексті соціальних, професійних та культурних практик, а візуальний медіадискурс стає тим середовищем, де ці практики набувають публічної форми через медіаобрази (Оніпко, 2021).

Візуалізація психологічних наративів у сучасних ЗМІ відбувається у різних форматах — від телевізійних програм і документальних фільмів до соціальних мереж та цифрової графіки. Нові медіа характеризуються числовим представленням, модульністю, автоматизацією, змінністю й транскодуванням — ознаками, що забезпечують інтерактивність і варіативність візуальної репрезентації (Manovich, 2001). Таке середовище створює сприятливі умови для реалізації психологічного наративу в англійськомовному медіа просторі, який формує уявлення про норми поведінки, моделі батьківства, дитинства й дорослішання.

У межах психологічного наративу англійськомовного медіадискурсу простежується виразна структура тематичних блоків: *Ідеальна / неідеальна мати, Ідеальні / неідеальні батьки, Ідеальна / неідеальна дитина*, які відображають культурно обумовлені уявлення про сімейні ролі. Так, образ матері візуалізується як носій амбівалентної влади: підтримуючої й водночас авторитарної. Репрезентації материнського досвіду, напр.: *Your mother ruled the roost (Real, p. 25); So what happened if anyone crossed your mother? (Real, p. 25)* свідчать про його нормативний і соціальний вплив. У психологічних наративах домінантна материнська фігура одночасно постає як гарант стабільності та джерело внутрішніх конфліктів дитини, що стимулюють розвиток автономії, напр.: *Lying to his rigid, commanding mother... to preserve his sense of self (Real, p. 26)*. Образ батька, у свою чергу, інтерпретується як символ підтримки, саморефлексії та психологічного зростання. У медіанаративах підкреслюється значення емоційної компетентності батьків, їх здатності до рефлексії й емпатії, напр.: *My work with parents centers on helping them move from despair and frustration to empowerment and self-reflection (Kennedy, p. 10)*. Батьки позиціонуються як агенти позитивних змін, проте одночасно демонструється потреба у подоланні міжпоколінних патернів, напр.: *judgment instead of curiosity, criticism instead of understanding (Kennedy, p. 19)*. Особливе місце у візуальному психологічному дискурсі посідає образ дитини, який слугує метафорою потенційності, вразливості та автентичності. Дитина у психологічних наративах

тракується як ціннісний центр взаємодії, у якому концентруються моральні й емоційні аспекти батьківської любові, відповідальності та підтримки. Компонент внутрішньої дитини, напр.: *His inner child feels the aloneness...* (Real, p. 72) виступає не лише психологічним, а й семіотичним знаком, який символізує тяглість ідентичності упродовж життя.

Таким чином, психологічний наратив у візуальному медіапросторі реалізує три ключові функції:

1. Когнітивну — транслює знання про психологічні механізми через мультимодальні коди;
2. Емоційну — формує емпатійний зв'язок між автором і реципієнтом;
3. Соціокультурну — нормалізує дискурс ментального здоров'я та підтримує суспільний діалог про особистісне зростання.

Візуалізація психологічних знань сприяє зниженню бар'єрів сприйняття, створюючи ефект «доступної психології». Завдяки цьому медіапростір стає не лише каналом інформації, а й простором терапевтичної взаємодії, у якому здійснюється соціальна легітимація емоційного досвіду.

Психологічні наративи у візуальному просторі медіа сприяють появі нових форм гуманітарного знання, які поєднують наукову достовірність із художньою експресивністю. Психологічний наратив, виведений за межі академічного контексту у простір візуальної комунікації, стає дієвим інструментом формування психологічно зрілого суспільства, що ґрунтується на емпатії, рефлексії та усвідомленій взаємодії.

Список використаних джерел

Онiпко, З. В. (2021). Особливості психологічних бар'єрів саморозвитку особистості студента. *Habitus*. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.22.15>

Reavey, P. (2020). *A handbook of visual methods in psychology*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351032063-134>

Mataram, S., & Ardianto, D. (2020). Visual media as a means of psychological therapy. *EAI Proceedings*. <https://doi.org/10.4108/eai.2-11-2019.2294778>

Manovich, L. (2001). *The language of new media*. Cambridge, MA: MIT Press.

Kennedy, B. (2022). *Good inside: A guide to becoming the parent you want to be*. New York, NY: HarperCollins.

Real, T. (2022). *Us: Getting past you and me to build a more loving relationship*. New York: Rodale Books.